

WAAJURIKEBAGA TA KITABU Kitabu faamucogo

Ka kapa ni nin kitabu ta kuma dow ye (1.1,12,16; 2.4-9; 12.9), mogo caman ta miiriya ra nin kitabu sebebaga ye masace Sulemani ye. A sebebaga koni b'a yere togo la ko «Waa-jurikebaga.»

A be i n'a fo cekoroba do lo min sigira ka miiri, ka jatemala ke a ta ko temeninw na. A ka karan caman ke, ka hakiritigiyaba soro; nka a k'a ye ko fen bee be teme i ko fono: lonniya, ani naforo, ani mogo diyanyafenw, o bee ye gbansan le ye. Adamaden ni a ta hakiritigiya bee, ko caman be yi, a te se ka o faamu; a te se ka Ala ta kolatigeninw faamu. Wagati dow ra a b'a ye i n'a fo kun yere te adamaden ta dununalatige ra.

Waajurikebaga nana min faamu, o ye ko adamaden te se ka nafa foyi soro ni Ala ma min di a ma.

Nin kitabu ta karan kunba ye ko adamaden ka kan k'a jigi la Ala kelenpe le kan. Ka bori naforo no fe, walama ka naforo caman lajen, walama ka i yere sege baara ra, walama ka i diyanyafenw soro, o si te foyi ye, ni i ma Ala soro.

Kitabu konokow

Adamaden ta dununalatige te foyi ye (1-2)

Ko bee ni a kewagati lo (3.1-8)

Ko benbari caman be ke dunupa konoo (3.9-11.6)

Alapasiran le be ko bee ja (11.7-10)

Kuma damina

¹ Nin ye Waajurikebaga ta kuma ye, masace Dawuda dence, min tun siginin be Zeruzalemu:

Dunuja ta kow si te kokura ye

² Gbansan, ani gbansan, ne Waajurikebaga ko ten!

Gbansan, ani gbansan, fen bee ye gbansan le ye!

³ Adamaden be jagban min bee la a yere kan dugukolo kan yan,

a be mun nafa le soro o ra sa?

⁴ Duruja dow be taga, dow be na olugu ko, nka dugukolo b'a no ra tuma bee.

⁵ Tere be bo, tere be ben;

o ko, a be teliya ka seko ka taga a boyoro ra tuun.

⁶ Fono be fiye ka taga woroduguyanfan na, ka yelema ka taga sahiliyanfan na.

A be munumunu, ka munumunu,

ka kosegi ka teme a temesirakoro fe tuun.

⁷ Bajiw bee be woyo ka taga ke kogoji ra, nka kogoji te fa ka ye.

Bajiw be deri ka woyo ka taga fan min na,

o be woyo ka taga o fan kelen le ra tuma bee.

⁸ Sege min be danfenw bee kan, mogo da te se ka o bee pafu.

Naden te fa fleri ra,

toro fana te wasa lamenni na.

⁹ Ko minw temena kakoro, o ko kelenw le be nana tuun,

ko minw kera kakoro, o ko kelenw le be kera tuun,

ko si le te kokura ye dugukolo kan yan.

10 Hali ni mɔɔɔ ka ko dɔ ye, k'a fɔ ko:

«A flɛ, nin ko ye kokura ye!»,

i bɛna taga a sɔɔɔ ko o ko tun bɛ kɛra kakɔɔ
kabini wagatijan tɛmɛninw na.

11 Ko minw tɛmɛna ka ban, an hakiri tɛ to o ra
tuun.

Ko minw fana bɛna kɛ tuun,

kɔfɛmɔɔɔw hakiri tɛna to o kow ra.

Adamaden ta hakiritigiya tɛ foyi ye

12 Ne Waajurikebaga, ne kɛra Izirayɛli masacɛ
ye; ne siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. 13 Ko o ko
bɛ kɛ dunuɔa kɔɔɔ, ne ka ne yɛrɛ timinadiya
ka jininkari kɛ o kow bɛɛ ra kelen kelen, k'a
sɛgɛsɛgɛ ni hakiritigiya ye. O ye sɛgɛba dɔ le ye,
Ala ka min doni la adamadenw kan.

14 Ayiwa, ne k'a kɔɔɔsi k'a ye ko baara o baara
bɛ kɛ dugukolo kan yan, ko o bɛɛ ye gbansan le
ye; a bɛ i ko mɔɔɔ min bɛ borira fɔɔɔ kɔ, ko a
b'a mina.

15 Fɛn min kuturunin lo kakɔɔɔ, o tɛ se ka laterɛn.
Fɛn min tɛ yi, o tɛ se ka jate.

16 Ne k'a fɔ ne yɛrɛ kɔɔɔ ko: «A flɛ, minw
sigira masaya ra ne ɔa Zeruzalɛmu, ne ka ne ta
hakiritigiya bonya, k'a caya ka tɛmɛ olugu bɛɛ ta
kan. Ne ka hakiritigiya ni lɔnniya caman sɔɔɔ.»

17 Ne ka ne yɛrɛ timinadiya, janko k'a lɔn fɛn min
ye hakiritigiya ye, ani k'a lɔn fɛn min ye fatɔya
ni nalomanya ye. Nka ne nana a ye ko o kow bɛɛ
fana bɛ i ko mɔɔɔ min bɛ borira fɔɔɔ kɔ, ko a b'a
mina. Sabu,

18 Hakiritigiyaba, jusukasiba!

Lɔnniya caman, sɛgɛ caman!

2

Dunupa ta fentigiya te foyi ye

¹ Ne k'a fo ne yere konɔ ko: «Ayiwa, ne bena nagarikow ke k'a fle, ka kodimanw diyabo k'a fle.» Nka o bee ye kogbansan le ye fana! ² Ne ko: «Yereko ye nalomanya le ye, nagari te foyi ye!»

³ O ko, ne k'a latige ne yere konɔ, ko ne bena to ne ta hakiritigiya sira kan, ka ne yere bla duvenmin na. Ne k'a latige ka ne yere bla fatoya ra, janko k'a lon min ka fisa adamaden ma dugukolo kan yan, a ta dunupalatige wagati ra. ⁴ Ne ka baarabaw dabɔ. Ne ka bonw lo, ka ezenforow senɛ. ⁵ Ne ka nankow, ani yiriforow senɛ; ne ka yiridenta suguya bee turu. ⁶ Ne ka jidingaw sozi ka yirimisenw son ni o ji ye. ⁷ Ne ka joncew ni jonmusow san. Olugu ta denw fana worora ne ta so ka fara jon tow kan. Ka fara o bee kan, misiw, ani sagaw, ani baw camanba tun be ne fe; minw bee tun sigira Zeruzalemu ne ja, ne borofenw cayara ka teme olugu bee ta kan. ⁸ Ne ka warigbe ni sanin caman lajen, ka masace werew, ani jamana werew ta naforow fana lajen ka o bla ne yere ye. Ne ka donkirilabaga cemanw ni a musomanw ta, donkirila kama. Ne ka muso caman fana ta, o min ye cew diyanyakoba ye.

⁹ O ra, ne ta fanga bonyara. Minw bee tun temena ne ja Zeruzalemu, ne ta bonya tun temena olugu bee ta kan. O bee n'a ta, ne ta hakiritigiya ma bozi ne ra. ¹⁰ Ne jabora fen o fen fe, ne ma ne yere bari o si ra. Ne ma ne yere bari nagariko si ma. Ne ka ne ta baaraw bee diyabo.

Ne ka jagari min soro, o le kera ne ta baaraw tonɔ ye.

¹¹ O ko, ne boro ka baara minw ke, ani ne ka sege min ke ka o baaraw dafa, ne ka o jate mina. Ne k'a ye ko o bee ye kogbansan le ye, i ko mogɔ min be borira fɔɔ ko, ko a b'a mina. Nafa te foyi si le ra dugukolo kan yan.

Hakiritigi ni hakirintan be sa

¹² O ko, ne ka jatemala ke, k'a lon hakiritigiya ye min ye, ani fatoya ye min ye, ani nalomanya ye min ye; sabu mogɔ min bena sigi masaya ra masace ko, o tigi bena mun were le ke, ni min tun ma ke kakoro? ¹³ O bee n'a ta, ne k'a ye ko nafa be hakiritigiya ra ka teme nalomanya kan, i n'a fo nafa be yeelen na ka teme dibi kan cogo min na.

¹⁴ Hakiritigi na be a tagayoro ra;

nka hakirintan be tagama dibi le ra.

O bee n'a ta, ne k'a korosi fana k'a ye ko o mogɔ fla bee laban ye kelen ye. ¹⁵ Ne k'a fo ne yere konɔ ko: «Ko min be se hakirintan ma, o le bena se ne fana ma. O tuma, ne ta hakiritigiya nafa kera juman le ye sa?» O koson ne k'a fo ne yere konɔ ko nin fana ye kogbansan le ye.

¹⁶ Sabu mogow hakiri tena to hakiritigi ra ka meen ka teme hakirintan kan; ni wagati do nana se fana, mogow bena pina o fla bee ko. Hakiritigi be sa, hakirintan fana be sa. Mun le ka o ke sa?

¹⁷ Ayiwa, o le koson dunupa logɔ bee bora ne ra pewu, sabu fen o fen be ke dugukolo kan yan, o bee gboyara ne ye; sabu a bee ye kogbansan

le ye, i ko mɔgɔ min be borira fɔɔ ko, ko a b'a mina.

Adamadenw be jɔgɔn ta tɔnɔ le domu

¹⁸ O koson ne tun be segera baara minw bee ra dugukolo kan yan, ne ka o bee koninya, sabu mɔgɔ min bena na ne ko, ne bena ne ta sege nafa bee to ale le boro. ¹⁹ Jon k'a lon ni o tigi bena ke hakiritigi ye, walama hakirintan? K'a sorɔ ne segera ka baara min bee ke ni hakiri ye dugukolo kan yan, ale le bena o tigiya ta. Nin bee ye kogbansan le ye fana. ²⁰ A laban, ne ka sege min bee ke baara ra dugukolo kan yan, ni ne miirira o ra, ne jusu be kasi.

²¹ Sabu mɔgɔ do be a ta baara ke ni hakiri ye, ani lonniya, ani timinadiya, ka na a borofen bee to do were boro, min m'a sege ke. O fana ye kogbansan do le ye, ani kojuguba! ²² Adamaden b'a yere sege dugukolo kan yan ka baara min bee ke, ani ka tɔɔɔ min bee la a yere kan, a be mun nafa le sorɔ o bee ra sa? ²³ A be a ta dunupalatige bee ke sege le ra. A ta baara fana be do le fara a ta jusukasi kan. Hali su fe, a hakiri te sigi. Nin bee ye kogbansan le ye fana.

²⁴ Foyi man fisa adamaden ma, fo ka domuni ke, ka min, ka i ta baara nafa diyabo. Nka ne k'a ye fana ko Ala le be o ke mɔgɔ ye. ²⁵ Jon le be se ka domuni ke, ka jagari ni Ala m'a di i ma? ²⁶ Sabu ni mɔgɔ min ko diyara Ala ye, Ala be hakiritigiya ni lonniya ni jagari di o tigi le ma. Nka a b'a to jurumunkebaga le ye sege ka baara ke k'a tɔnɔ lajen k'a bla Ala diyanyamɔgɔ

ye. O fana ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina.

3

Ko bee n'a wagati lo

- ¹ Ko bee ni a kewagati lo, ketuma le be ko bee ra dunuwa konɔ:
² Worowagati be yi, sawagati be yi.
 Yiri turuwagati be yi, yiri bonwagati be yi.
³ Fagari wagati be yi, flakeri wagati be yi.
 Bon ciwagati be yi, bon lowagati be yi.
⁴ Kasi wagati be yi, yereko wagati be yi.
 Sangakasi wagati be yi, donke wagati be yi.
⁵ Kabakuruw firiwagati be yi, kabakuruw cewagati be yi.
 Ka boro mini jogon ma, o wagati be yi, ka boro bo jogon na, o wagati be yi.
⁶ Fen piniwagati be yi, a tunuwagati be yi.
 Fen marawagati be yi, a firiwagati be yi.
⁷ Fani karanwagati be yi, a faranwagati be yi.
 Mogo jewagati be yi, a kumawagati be yi.
⁸ Kanuya wagati be yi, koninya wagati be yi.
 Kere wagati be yi, hera wagati be yi.

Ala le ye ko bee nabaga ye

- ⁹ Baarakebaga be sege min ke, a be mun nafa le soro o bee ra sa? ¹⁰ Ala ka baara min la adamadenw kan janko ka o sege, ne ka o ko jate mina. ¹¹ Ala be fen bee ke k'a ben a wagati ma. A ka hali ko temeninw, ani ko nataw miiriya don adamaden jusukun na, k'a soro adamaden te se ka Ala ta baara cogo bee faamu, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na. ¹² O koson ne k'a

ye ko foyi man fisa adamaden ma, fo ka jagari ani k'a yere janagbe doron, k'a ta dunupalatige diyabo. ¹³ Ni mogo o mogo be domuni ke ka min, k'a ta baara tono diyabo, o tigi ka kan k'a lon ko Ala le fana ka o di a ma. ¹⁴ Ne nana a faamu ko Ala be fen o fen ke, o be to a cogo ra tuma bee; foyi te se ka fara a kan, foyi fana te se ka bo a ra. Ala be o ke janko adamadenw ye siran ale ja.

¹⁵ Ko o ko be kera bi, i b'a soro o tun kera kakoro; fen o fen bena ke ko fe, i b'a soro o tun be kera ka ban folofolo. Ala be ko temeninw laseko tuun.

Ala le bena kiti tige

¹⁶ Ne ka ko were korosi tuun dugukolo kan yan; ne k'a ye ko can tun ka kan ka fo yoro min na, terenbariyakow le be kera o yoro ra. Terenninya tun ka kan ka ke yoro min na, terenbariyakow le be kera o yoro ra. ¹⁷ O ra, ne k'a fo ne yere kono ko: Mogo terennin fara mogojugu kan, Ala le bena bee ta kiti tige. Sabu fen bee ni a kewagati lo, ko bee ni a ketuma lo.

Adamaden te foyi ye

¹⁸ Ne k'a fo ne yere kono ko min ye adamadenw ye, ko Ala be o korobo le, janko k'a yira o ra ko olugu ni beganw bee ka kan. ¹⁹ Sabu adamaden laban ni began laban bee ye kelen ye. Adamaden be sa, began fana be sa. Nin kelen le be o bee ra. Adamaden man fisa ni began ye foyi le ra, sabu fen bee ye gbansan le ye. ²⁰ O bee be taga yoro kelen le ra. O bee bora bogo le ra, o bee be seko o bogo kelen le ra fana. ²¹ Jon le k'a

lon ni adamaden nin be yelen ka taga san fe le, walama ni began nin be jigi dugukolo jukoro le?

²² O ra, ne k'a ye ko foyi man fisa adamaden ma, fo k'a ta baara tonɔ diyabo dorɔn. A ninyoro ye o le ye, sabu jon le bena ale laseko dunuɔa ra yan tuun, janko a ye na a fle min be kera a ko fe yan?

4

Adamadenw ta ɲogontɔɲori

¹ O ko, tɔɲori minw bee be kera dugukolo kan yan, ne ka o fana korɔsi. O be mogo minw tɔɲora, ne ka olugu ɲaji botɔ ye; nka mogo si te sorɔ ka o ɲaji ce. Fanga be o tɔɲobagaw le boro; mogo si te sorɔ ka o ɲaji ce. ² O koson ne k'a miiri k'a fo ko mogo minw sara ka ban, ko olugu ta ka di ka teme mogo panamanw kan, minw be nin na. ³ Nka minw belen ta ka fisa ni a to bee ye, o ye mogo minw yere ma woro, kojugu minw be ke dugukolo kan yan minw ma o do ye.

Mogo ka kan ka baara ke ni hakiri ye

⁴ Ne k'a korɔsi fana, k'a ye ko mogo b'a yere sege ka baara o baara ke k'a ɲa, a be o bee ke a mogorogon pangboya le koson. O fana ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira foɲo ko, ko a b'a mina.

⁵ Hakirintan koni be sigi k'a boro fla mini ɲogon ma ka to k'a yere cen.

⁶ Nka ka borona kelen sorɔ, o ni laganfiya, o ka fisa sani i ye borona fla sorɔ, o ni ɲagban, ka to ka bori foɲo ko, ko i b'a mina.

⁷ Ne ka kogbansan dɔ wɛrɛ ye dugukolo kan yan. ⁸ Mɔgɔ dɔ flɛ nin ye, a kelen lo, mɔgɔ wɛrɛ tɛ ni a ye. Den t'a fɛ, balema t'a fɛ; nka a ta baara tɛ ban ka ye. A ɲa fana tɛ wasa naforo ra ka ye. «O tuma ne bɛ sɛgɛra ka nin baaraw bɛɛ kɛ ɲontigi le ye sa, ka ne yɛrɛ bari ɲanagbɛ bɛɛ ma?» Nin fana ye kogbansan dɔ le ye, ani ɲanasisiko dɔ.

Fla ka fisa ni kelen ye

⁹ Fla ka fisa ni kelen ye; sabu mɔgɔ fla ta baara tɔnɔ le bɛ caya. ¹⁰ O fla ra ni kelen ka ben, a tɔɲɔgɔn b'a lawuri. Nka mɔgɔ min bɛ a kelen na, bɔnɔ bɛ o tigi sɔrɔ, sabu ni a ka ben, mɔgɔ t'a fɛ min bɛ se k'a lawuri.

¹¹ O cogo ra fana, ni mɔgɔ fla ka la ɲɔgɔn kɔrɔ, o bɛ nɛnɛ bɔ ɲɔgɔn na. Nka ele min bɛ la i kelen na, ele bɛ se ka nɛnɛ bɔ i yɛrɛ ra cogo di?

¹² Ni mɔgɔ dɔ sera cɛ kelen na, cɛ fla bɛ se ka lo ka o tigi kɔnɔ. Juru min danna ni juruden saba ye, o tige man di dɛ!

Masaya bonya tɛ foyi ye

¹³ Denmisen fagantan hakiritigi, o ka fisa ni masacɛ dɔ ye min kɔrɔra, nka hakirintan lo, a fana tɛ sɔn ladiri ma tuun. ¹⁴ Hali ni a kɛra ko o den bɔra kaso le ra ka na sigi masaya ra, walama ni a fagantanman le worora, ka sɔrɔ ka na sigi masaya ra, o belen ka fisa.

¹⁵ Ne k'a kɔrɔsi k'a ye ko adamaden min o min bɛ ɲanamanyara dugukolo kan yan, ko o bɛɛ bɛ tugu o denmisen ɲɔgɔn le kɔ, min sigira masaya ra masacɛ fɔlɔ nɔ ra. ¹⁶ Jama min bɛ o masacɛ kɔ, o jama hakeya tɛ se ka lon. Nka o bɛɛ n'a

ta, mɔgɔ minw bɛna na olugu kɔ fɛ, olugu tena ninsɔndiya foyi sɔrɔ o masacɛ ta ko ra. Nin fana ye kogbansan dɔ le ye, i ko mɔgɔ min bɛ borira fɔɔ kɔ ko a b'a mina.

Mɔgɔ ka kan k'a kumacogo kɔrɔsi

¹⁷ Ni i bɛ don Ala ta batoso kɔrɔ, i ka kan ka i yere kɔrɔsi. I ye gbara ka menni kɛ, o ka fisa, sani i ye taga hakirintanw ta saraka bɔ; sabu olugu t'a lɔn ko o bɛ kojugu le kera.

5

¹ Ni i bɛ Ala ɲa kɔrɔ, i kana kɔrɔtɔ ka kuma; i kana teliya ka ko dɔ miiri i jusu ra k'a fɔ, sabu Ala bɛ san fɛ, k'a sɔrɔ ele bɛ dugukolo kan yan le. O kosɔn, i ta kuma kana caya. ² Hami caman le bɛ na ni sikow ye; mɔgɔ hakirintan fana bɛ lɔn a ta kuma caman le fɛ.

Ni i ka dajuru ta, i y'a dafa

³ Ni i ka dajuru ta Ala fɛ, i kana mɛɛn k'a dafa, sabu mɔgɔ hakirintan ko man di Ala ye. O kosɔn ni i ka dajuru ta, a dafa. ⁴ A ka fisa i kana dajuru ta, sani i ye a ta k'a sɔrɔ i tena a dafa. ⁵ I kana a to i da ye i bla jurumun na, ka n'a fɔ Ala ta ciraden ye ko: «Ne tun firira ka dajuru nin ta le!» Ni o kera, Ala bɛna dimi i kɔrɔ i darakuma kosɔn, ka i ta baara bɛɛ cɛn i boro. ⁶ Ni sikow cayara ka tɛmɛ, a laban tɛ kɛ foyi ye. Ni kuma fana cayara ka tɛmɛ, a laban bɛ kɛ kumalakolon ye. O kosɔn i ka kan ka siran Ala ɲa.

Fagamaw ta tɔɲɔri

⁷ Ni i k'a ye jamana dɔ ra ko mɔgɔw bɛ fagantanw tɔɲɔra, ka ban can ni terenninya ma,

o kana bara i ra; sabu fagama do le be do kunna, nka fagama werew le siginin be olugu bee kunna. ⁸ K'a soro dugukolo nafa ye bee ta le ye. Hali masace yere ta ko bee be bo sene le ra.

Naforo ye fen temeta le ye

⁹ Mogo o mogo be wari kanu, wari te o tigi wasa ka ye. Mogo o mogo be naforo kanu, o tigi ta sorota t'a wasa ka ye. Nin fana ye kogbansan do le ye.

¹⁰ Ni i borofenw cayara, o domubagaw fana be caya. O tuma fentigi yere ta nafa ye juman le ye? A na y'a ye doron!

¹¹ Baarakebaga ta sunogo ka di, hali ni a ka doonin doron le soro, walama ni a ka caman le soro k'a domu. Nka waritigi ta wasa t'a to a ye sunogo.

¹² Ne ka kojuguba do fana ye dugukolo kan yan: o ye nafortigi min be naforo lajen k'a bla a yere ta halakiri kama. ¹³ O naforo bena cen kokolon do le ra; hali ni o tigi nana den soro, o den tena foyi soro o naforo ra. ¹⁴ Adamaden fari lakolon le be bo a bamuso konjo. A fari lakolon nana cogo min na, a fana be seko ka taga o cogo kelen le ra; a te taga ni a ta baara tonjo si ye a yere boro. ¹⁵ Nin ye kojuguba do le ye fana. Adamaden nana cogo min na, a fana be taga ten le. O tuma, juman le kera ale ta nafa ye? A ta baara tonjo bee tagara fono fe; ¹⁶ k'a soro a k'a ta dunupalatige bee ke panasisi le ra, ka toro caman sonmina, ani jusukasi ni dimi.

¹⁷ Nin bee ra, ne k'a ye ko min ka fisa, ani adamaden ta nafa be min na, o ye ka domuni

ke, ka min; Ala ka wagati min di a ma, a ye a ta baara sege diyabo dugukolo kan yan o wagati kono. O le ye a ninyoro ye. ¹⁸ Ni Ala fana ka naforo di mogo o mogo ma, k'a fentigiya, k'a to a tigi y'a diyabo, k'a nafa soro, ka nagari a ta baara koson, Ala le k'a di a ma. ¹⁹ O tigi tena sigi ka to ka miiri a ta dunupalatige ra, sabu Ala b'a jusukun fa ni nagari ye.

6

Mogo min te a borofenw diyabo

¹ Kojuu do were be yi, ne ka min ye dugukolo kan yan, min be digi adamadenw na kosebe: ² Ala be naforo di mogo do ma, k'a fentigiya, k'a bonya. Fen o fen ka di a nin ye, o si t'a dese. Nka Ala t'a to a ye o fenw diyabo. Mogo were le bena o diyabo. Nin fana ye sege gbansan do le ye, ani kojuguba. ³ Mogo be se ka den keme soro, ka sijan soro. Nka hali ni i ka sijan soro cogo o cogo, ni i ma se ka i ta dunupalatige diyabo, ni i ma i togora kaburu yere soro, o tuma ne koni ta miiriya ra, hali den min kogobari worora, o ta ka fisa ni ele ta ye; ⁴ sabu ale worora gbansan cogo min na, a fana be seko dibi ra o cogo le ra, a togo fana be to dibi ra yi. ⁵ A ja ma tere ye, a ma dunupa ko foyi si lon. O koson ale belen laganfiyara ka teme to kelen kan. ⁶ Ka san waga kelen sigiyoroma fla soro, o be mun le ja, ni i ma i borofenw si diyabo? Yala an bee tena taga laban yoro kelen le ra wa?

Adamaden ta wasabariya

⁷ Adamaden ta sege bee kun ye a da le ye; nka o bee n'a ta, a te fa ka ye.

⁸ Nafa juman le be hakiritigiya ra ka teme hakirintanya kan? Hali ni fagantan k'a yere tagamacogo lon mogow ce ra, a be mun nafa le soro o ra?

⁹ Mogo ja be se ka fen min ye, o ka fisa ni fen do were ye, i nin be sama min ko, nka i ja t'a ye. Nka nin bee ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina.

Adamaden ta dunupalatige te foyi ye

¹⁰ Fen min tun be yi kakoro, togo be o ra ka ban. Adamaden ye min ye, an ka o lon; mogo min baraka ka bon ni i ta ye, i te se ka o tigi soso.

¹¹ Kuma caman ye kogbansan le ye. Mogo te nafa foyi soro a ra. ¹² Adamaden ta dunupalatige te foyi ye. A si ka dogo, a be teme i ko suma be tunu cogo min na. Fen min ka fisa adamaden ma, jon le ka o lon? Ko min bena ke dugukolo kan ale ko fe, jontigi le be se ka o fo a ye?

7

Fen min ka fisa

¹ Togonuman ka fisa ni turu kasadiman ye; mogo sawagati ka fisa ni i worowagati ye.

² Ka taga sangabon na,
o ka fisa sani i ye taga, nanagbebon na;
sabu o yoro le ye bee labanyoro ye;
mogo nanamanw fana ka kan ka o hakiri to o le
ra.

- 3 Nanasisi ka fisa ni yereko ye;
sabu nanasisi be mogo son hakirijuman na.
- 4 Hakiritigi ta miiriya be sangabon kono,
nka hakirintan ta miiriya be janagbebonw le
kono.
- 5 Ka mogo hakiritigi ta ladirigbelenw lamen,
o ka fisa ni mogo hakirintan ta mogonegekumaw
lamenni ye.
- 6 Naniyiri be mankan bo cogo min na tasuma ra
daga jukoro,
mogo hakirintan ta yereko kan be ten le.
O fana ye kogbansan le ye.
- 7 Mogotono be hakiritigi ke fato ye,
bonyafen be mogo kun yelama.
- 8 Ko laban ka fisa ni a damina ye;
sabari ka fisa ni yerebonya ye.
- 9 I kana teliya ka dimi,
sabu hakirintanw le be yaala ni dimi ye o boro
jukoro tuma bee.
- 10 I kana a fo ko: «Mun koson folo wagati tun ka
fisa ni sisan wagati ye?»
Sabu o jininkari te hakiritigiya sira ye.
- 11 Hakiritigiya ni can bee ka kan;
adamaden bee be nafa soro ale le ra.

12 Hakiritigiya be mogo sutara i ko wari be mogo sutara cogo min na.
Nka nafa min be hakiritigiya ra, o ye ko ni minw k'a soro, a be si di olugu ma.

13 Ala ta baara korosi!
A ka fen min kuturunin dan, jon be se ka o lateren?

14 Ni hera lon ka se, i ninsondiya!
Nka ni sege lon ka se, i miiri!
Sabu a fla bee ye Ala no le ye.
Min bena adamaden soro lon nataw ra, a te se ka o lon.

Mogo ka kan ka hakiri soro ko bee ra

15 Ne ta dunupalatige te foyi ye, nka ne ka nin kow bee ye. Mogo dow terennin lo, nka o bee n'a ta, o be sa, o te sijan soro; k'a soro dow ka jugu, nka olugu be sijan soro.

16 I kana i yere ke mogo terennin ye k'a dama teme, i kana a yira ko i ye hakiritigi ye k'a dama teme. Mun na i be i yere halaki? 17 I kana ke mogojugu ye k'a dama teme, i kana ke hakirintan ye fana. Mun na i bena a to i ye sa i sawagati na?

18 I ka kan ka nin ladiri fla bee le jate mina; i kana a to a do kelen ye bosi i ra. Mogo min be siran Ala na, o tigi bena nin fen fla bee minacogo lon.

19 Hakiritigiya be hakiritigi baraka bonya ka teme hali dugu namogo ce tan kan.

20 Mogo si te dugukolo kan, min terennin lo, ko a be konuman doron le ke, ko a te kojugu ke ka ye. 21 O koson kuma minw bee be fo, i kana i toro lo ka o bee lamen, ni o te, i bena a ye ko hali i

yeɛ ta baaraden be i dangara. ²² Sabu ele yeɛ k'a lon i jusukun na ko i fana ka mogo tow danga signaga caman.

²³ Ne ka nin kow bee segesege ni hakiri ye. Ne tun ko: «Ne b'a fe ka hakiritigiya soro!» Nka hakiritigiya yoro janyara ne ra. ²⁴ Fen min lo, a yoro ka jan, a koro ka dun, a ka dun. Jon le be se k'a faamu sa?

²⁵ Ne ka ne yeɛ timinadiya ni ne jusu bee ye, janko ka hakiritigiya ni kow kekun jate mina, k'a segesege, k'a lon; ne ka juguya, ani hakirintanya, ani nalomanya, ani fatoya fana kun jini k'a lon.

²⁶ Ne ka fen do ye min ka jugu ka teme hali saya kan: muso min be mogo mina i ko jan, min jusukun be mogo don jo ra, ani min borow be mogo siri i ko negejoroko. O muso ka jugu ka teme hali saya kan. Ala ta mogoɗumanw be bosi a boro. Nka jurumunkebagaw be to a boro.

²⁷ Waajurikebaga ko: Ne ka kow segesege kelen kelen fo ka taga se a kun yeɛ ma; ne ka min soro, o le ye nin ye. ²⁸ Nka hali bi ne be fen kelen jinina, ne ma min soro ban. Ne ka ce kelen soro ce waga tan ce ra min ye ce ye, nka ne ma se ka hali muso kelen soro musow bee ce ra min ye muso ye. ²⁹ O bee n'a ta, ne ka min kelen soro, o le ye nin ye: Ala ka adamadenw dan ka o ja, nka olugu yeɛ le ka o ta kow gbeya.

8

An ye masaw mina ni hakiri ye

¹ Jontigi le ye hakiritigi ye?

Jontigi le be se ka kow koro lon k'a fo?

Hakiritigiya be mɔgɔ pada manamana,
a be mɔgɔ ta panasisi yeɓema k'a ke ninsondiya
ye.

² Ne ko: Masace ta kumakan lamɛn,
sabu i yere karira ka o le fo Ala ja korɔ.

³ I kana korɔto k'a fo ko i be bo masace korɔ.
Ko min te koɗuman ye, i kana i kun gbeleya ka
don o ra,

sabu ni fen o fen ka masace diya, a be o le ke.

⁴ Mɔgɔ te masace ta kuma sosɔ.

Jontigi le be se k'a fo a ma ko: «Mun na i ka nin
ke?»

⁵ Ni mɔgɔ min be a ta kuma lamɛn, a ta kojugu
tena se o tigi ma.

Mɔgɔ hakiritigi le ka ko ketuma ni a kecogo lon.

⁶ Sabu ketuma ni kecogo le be ko bee ra.

Nka kojuguba do le be adamaden kan:

⁷ ko min bɛna ke ko fe, ale te se ka o lon.

Ko nataw bɛna ke cogo min na, jon le be se ka o
fo a ye?

⁸ Adamaden si ta nin te a yere ta ye,
ko a b'a mara, janko lon do ale kana sa.

Mɔgɔ si te se k'a salon bari.

Kere min lo, mɔgɔ te se ka bosi ka bo a ra.

Kojugukebaga ta kojugu fana te se k'a bosi.

Mɔgɔjugu labanko te ja

⁹ Ne ka nin bee korosi. Fen o fen be ke
dugukolo kan, ne ka o bee jate mina. Wagati dow
ra, mɔgɔ dow be o fanga digi dow kan ka kojugu
ke o ra.

¹⁰ Ne k'a ye fana ko mɔgɔjuguw suw be donna
ka ja. O ko, mɔgow be to ka don ka bo yoro
saninman konɔ, ka o tando dugu konɔ, o tun ka

o ta kojuguw ke dugu min yere kono. O fana ye kogbansan do le ye.

¹¹ I n'a fo kojugu juru te sara kojugukebaga ra joona, o koson adamaden jusukun fanin lo kojugu nege ra. ¹² O bee n'a ta, hali ni kojugukebaga ka kojugu ke sijaga keme, ka sijan soro cogo o cogo, ne koni k'a lon ko Alapasiranbagaw ta le ka di, sabu Alapasiran be olugu jusukun na. ¹³ Nka mogojugu ta tena diya, a fana tena sijan soro; a bena teme i ko suma be tunu cogo min na, sabu Alapasiran te a jusukun na.

Mogo ka kan k'a ta wagati diyabo

¹⁴ Kogbansan do were be kera dunupa kono tuun: tuma dow, i b'a ye ko mogojugu ka kan ni ko min ye, o ko be taga ke mogo terennin le ra; mogo terennin fana ka kan ni min ye, mogojugu be o soro. Ne ko, ko nin fana ye kogbansan do le ye.

¹⁵ O koson ne ko, ko ninsondiya le jagon te, sabu foyi man fisa adamaden ma dugukolo kan yan, fo ka domuni ke, ka min, ani k'a yere ninsondiya. A ka kan ka o le ke k'a to a ta baara ra a ta dunupalatige wagati kono; Ala ka o wagati le di a ma ko a y'a ke dugukolo kan.

¹⁶ Ne ka ne yere timinadiya ka hakiritigiya soro minke, ani adamaden be segeba min na dunupa ra, k'a yere bari sunogo ra su ni tere, ne ka o jate mina minke, ¹⁷ o tuma ne ka Ala ta baara bee lajennin fle; ko minw be ke dugukolo kan, mogo si te se ka o faamu. Hali ni mogo ka jija k'a koro jini cogo o cogo, a tena se k'a koro faamu. Hali

ni mɔgɔ hakiritigi dɔ le k'a fɔ ko ale k'a lɔn, i b'a sɔrɔ ko a tɛ se k'a faamu.

9

Ko bɛɛ bɛ Ala le boro

¹ Ayiwa, ne miirira nin kow bɛɛ ra, k'a bɛɛ sɛgɛsɛgɛ. Ne k'a ye ko mɔgɔ terenninw, ani mɔgɔ hakiritigiw ni o ta kɛwalew bɛɛ bɛ Ala le boro. Adamaden bɛna taga bɛn ni kanuya le ye a yɛrɛ na wa, walama kɔninya wa, a tɛ se ka o lɔn. ² Kokelen le bɛ bɛɛ sɔrɔ. Ko min bɛ mɔgɔ terennin sɔrɔ, o kelen le bɛ mɔgɔjugu fana sɔrɔ; a bɛ mɔgɔɗuman ni mɔgɔ saninyanin sɔrɔ, a bɛ mɔgɔ saninyabari sɔrɔ; a bɛ sarakabɔbaga sɔrɔ, a bɛ sarakabɔbari sɔrɔ. Kokelen le bɛ mɔgɔɗuman ni mɔgɔjugu sɔrɔ; minw bɛ kari, a bɛ olugu sɔrɔ, minw bɛ siran ka kari, a bɛ olugu sɔrɔ. ³ Ko minw bɛɛ bɛ kɛ dugukolo kan, o kow bɛɛ ra juguman ye nin ye: Kokelen le bɛ se adamaden bɛɛ ma. Ka fara o kan, adamadenw jusukun fara kojugu ra; fatɔya fana bɛ o jusu ra o ta dunupalatige wagati ra. O kɔ, o bɛ sa ka taga fara suw kan. ⁴ Mɔgɔ min bɛ mɔgɔ panamanw cɛ ra, jigi bɛ o tigi fɛ. Wuru min panaman lo, o belɛn ka fisa ni jara su ye. ⁵ Mɔgɔ minw panaman lo, olugu k'a lɔn ko o bɛna sa, nka suw tɛ foyi lɔn tuun. Olugu ta sɔrɔta banna, sabu mɔgɔ si hakiri tɛ to o ra tuun. ⁶ O ta kanuya o, o ta kɔninya o, o ta celiya o, o bɛɛ banna. Ko o ko bɛ kɛ dugukolo kan yan, o nin tɛ o si ra tuun.

Ala le bɛ ninsɔndiya di adamaden ma

⁷ Taga i ta domuni ke ni ninsondiya ye, ka i ta duven min ni jusudiya ye, sabu i ta kewalew diyara Ala ye ka ban. ⁸ I ta fani dontaw ye gbe ka na tuma bee, turu kasadiman kana fon i kun na ka ye. ⁹ Ala ka wagati min di i ma ko i y'a ke dugukolo kan yan, i yere janagbe ni i ta muso kanunin ye o wagati bee konɔ; i ninyoro le ye o ye dununa konɔ yan, ka i to nin segeba ra dugukolo kan, sabu dunupalatige ye kogbansan le ye, adamaden be wagati min bee ke o bee ye gbansan le ye.

¹⁰ Ni i boro ka fen o fen soro k'a ke, ni i baraka be se, a ke! Sabu i be tagara yoro min na, min ye lahara ye, baara te yi, jatemala te yi, lonniya te yi, hakiritigiya te yi.

¹¹ Ne k'a ye fana ko dugukolo kan yan, ko minw sen ka teri bori ra, olugu le te kon ka se, mogɔ barakamanw le fana te se soro kere ra, mogɔ hakiritigiw le te domuni soro, mogɔ cegumanw le te naforo soro, mogɔ kolonbagaw le fana te bonya soro; sabu kunnadiya ni kun-nagboya be se bee le ma. ¹² Adamaden fana te a ta wagati lon. A be i ko jege be mina jo ra cogo min na, jo min be ke a sababu ye, walama i ko konɔ be mina jan na cogo min na. Wagatijugu be adamaden fana soro o cogo le ra; a be bara ka cun a kan k'a mina.

Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye

¹³ Ne ka nin hakiritigiyasira fana ye dugukolo kan; o kera koba ye ne na na. ¹⁴ Dugu fitini do tun be yi, o dugumogow tun man ca. Masace barakaman do nana o dugu kama. A ka dugu

lamini, k'a ta kerekeminanw ke ka dugu lamini.
¹⁵ Ce tun be o dugu konɔ, min tun ye fagantan
 ye, nka hakiritigi tun lo. Ale le ka dugu bosi ni a
 ta hakiritigiya ye. Nka mogo si hakiri ma na to o
 ce fagantan na tuun.

¹⁶ O koson ne koni ko:
 Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye.
 Nka mogo te fagantan ta hakiritigiya jate,
 mogo te a ta kuma fana lamɛn.

¹⁷ Hakiritigi b'a kan jigi ka kuma min fo,
 mogo ka kan ka o lamɛn ka teme hakirintanw
 kuntigi ta perɛnkan kan.

¹⁸ Hakiritigiya ka fisa ni kerekeminanw ye,
 nka kojugukebaga kelen doron be se ka kojuman
 caman cɛn.

10

Hakiritigiya nafa

¹ Limogɔsuw be turutigi ta turu cɛn k'a kasa
 gboya cogo min na,
 o cogo ra nalomanya donin doron be hakir-
 itigiya cɛn; a be bonya bo mogo kan.

² Mogo hakiritigi ta hakiri b'a lataga a
 boronuman fe,
 nka hakirintan ta hakiri b'a lataga a borojugu le
 fe.

³ Hali ni hakirintan be tagama sira kan, hakiri t'a
 fe;
 a b'a yira bee ra ko ale ye hakirintan le ye*.

⁴ Ni fagama ka dimi i korɔ, i ye to i sigiyoro ra;

---

* **10:3** 10.3 Nin kuma korɔ be se ka ke fana ko a b'a fo tow ma
 ko olugu ye hakirintanw ye.

sabu sabari be kojuguba caman bari.

⁵ Ne ka ko benbari do ye dugukolo kan,
k'a ke i n'a fo jamana namogo yere le firira o
yoro ra:

⁶ Loyorow bee ra pumanmanw be di hakirintan
ma,
ka mogosobew sigi olugu ko fe.

⁷ Ne ka jonw yelennin ye sow kan,
k'a soro fagamadenw be tagamana o sen na i ko
jonw.

⁸ Mogo min be dinga sozi, o tigi bena ben a kono;
mogo min be kogo ci, sa bena o tigi kin.

⁹ Mogo min be kabakuruw lawuri, kabakuruw
bena o tigi mandimi,
mogo min be loko ci, o tigi be farati ra.

¹⁰ Ni jende da gboyara, ni mogo m'a da diya,
o tuma baarakebaga le ka kan ka do fara a
baraka kan;
nka hakiritigiya b'a to baara be ja.

¹¹ Ni sa ka mogo kin, sani sanegabaga ye na sa
nege,
o tuma kun te sanegabaga ta baara ra tuun.

¹² Kuma min be bo hakiritigi da ra, o ye neema
le ye;
nka hakirintan da le be a yere halaki.

¹³ A be kuma damina nalomanya ra,
ka taga a laban fatoya juguman na.

¹⁴ O bee n'a ta, hakirintan ta kuma te ban ka ye.

Adamaden tɛ ko nataw lɔn;
min fana bɛna kɛ ale kɔ fɛ, jɔn le bɛ se ka o fɔ a
ye fana?

15 Hakirintan ta baara b'a sɛgɛ gbansan;
a tɛ hali a ta dugu yɛrɛ sira lɔn.

16 Jamana min ta masacɛ ye denmisɛn ye,
jamana min ta kuntigiw bɛ domunibaw damina
kabini sɔgɔma,
bɔnɔ bɛna o jamana sɔrɔ.

17 Nka jamana min ta masacɛ ye hɔrɔn ye,
min ta kuntigiw bɛ domuni kɛ a wagati ra ka
fanga sɔrɔ, nka o tɛ min ka fa,
o jamana kɔni ta jana.

18 Salibagatɔya le b'a to mɔgɔ ta bon sanfeyɔrɔ
bɛ ben;
ni i boro banna baara ma, sanji bɛ don i ta bon
na.

19 Mɔgɔw bɛ domunibaw labɛn ka o yɛrɛ
janagbɛ,
ka duvɛn kɛ ka o yɛrɛ ninsɔndiya,
wari fana bɛ o ta kow bɛɛ janabɔ!

20 I kana masacɛ danga hali i jusukun na.
I kana fangatigiw danga hali i sibon kɔnɔ;
sabu kɔnɔ dɔ bɛ se ka i kumakan ta ka taga ni a
ye,
danfɛn kamantigi bɛ se ka taga o ko lakari yɔrɔ
bɛɛ.

11

Jateminakojugu man ji ko bεε ra

- ¹ I ta domuni firi ji kan,
sabu ni wagati dɔ ka se, i bena a sɔrɔ tuun.
- ² Dɔ di mɔgɔ wolonfla ma, hali mɔgɔ seegi yere ma;
sabu kojugu min bena ke dugukolo kan mɔgɔ ma o lon.
- ³ Ni sankabaw ka fa ji ra,
o be sanji ben dugukolo kan;
ni yiri ka ben woroduguyanfan na, walama sahiliyanfan na,
ni a koni ka ben yɔrɔ min na, a be to o yɔrɔ le ra.
- ⁴ Mɔgɔ min be to ka fɔɔ le jate mina, o tigi tena danni ke.
Ni mɔgɔ min tora sankabaw fleri ra, o tigi tena siman tige.
- ⁵ Fɔɔ temesira ye, min ye ele te o lon,
denɛnin farikolo be laben a bamuso konɔ cogo min na, i te o fana lon;
o cogo kelen na, Ala min ye fen beε kebaga ye, i te se ka ale fana ta baara faamu.
- ⁶ Sɔgɔmada fe, i ta siman seri;
fo ka taga wula se, i kana saliya don i yere ra,
sabu min bena na walama min bena cen, i te o lon,
ni a beε le fana bena na wa, i te o lon.
- ⁷ Yeelen ye fendiman ye;
ka tere yeelen ye, o ka di mɔgɔ na ye.

8 Ni mogo min ka sijan soro, o tigi ye jagari o
wagatiw konɔ;
nka a ka kan k'a hakiri to a ra ko wagatijuguw
fana bena caya.
Ko o ko be ke, o bee ye kogbansan le ye.

Denmisɛn ka kan ka hakiri soro

9 Ele kanbelen, i jagari i ta denmisɛnya wagati
ra.
I jusu diya i ta kanbelenya wagati ra.
Ni i ta miiriya ka se ko o ko ma,
ni i ja ka bo fen o fen fe, o ke.
Nka i ka kan k'a lon ko
kiti lon na, Ala bena taga i jininka nin kow bee
ra.
10 O koson ko min be na ni panasisi ye, o bo i ta
miiriya ra;
ko min be toro lase i farikolo ma, i yere mabo o
ra.
Sabu denmisɛnya be teme i ko dugugbeda wa-
gati.
Nin bee ye kogbansan le ye.

12

Koroɔya tagamasiyɛnw

1 O koson i hakiri to i danbaga ra i ta kanbelenya
wagati ra,
sani k'a to lonjuguw ye se,
sani k'a to sanw ye se,
san minw na i yere bena a fo ko: «Dunupa logo
si te ne ra tuun!»
2 I hakiri to i danbaga ra sani tere ye don dibi ra,
sani yeelen ye ke dibi ye,
sani karo ni lolow ye don dibi ra,

sani sankaba werew ye wuri ka na tuun sanji
bennin ko fe*.

³ O wagati le ra, bon korosibagaw be yereyere,
ce barakamanw be kuturu,
mugusibagaw be mugusi lalo, sabu do bora o ra;
minw tun be fleri ke finetiri fe, olugu na be fin†.

⁴ Da minw tun yelenin be ka bla sira kan, o daw
be datugu,
mugusikan be dogoya,
mogo be kunu konokasituma ra,
donkirilabagaw kan be dogoya‡.

⁵ O wagati le ra, mogo be siran fen korotaninw
na,
siraratagama jatige be i soro.
Amandesun be fiyeren bo,
ton te se ka pan kosebe tuun§,
diya te ke foyi si ra tuun;
sabu lon do adamaden be taga a ta so konu,
a bena to so min konu wagati bee.
Ni o kera, kasibagaw be to ka kasi siradaw ra.

---

* **12:2** 12.2 Nin kumaw bee ye saya tagamasiyenw le ye. † **12:3**
12.3 Bon korosibagaw, o ye mogo borow ye; ni koroya sera mogo
ma, i borow be to ka yereyere. Ce barakamanw, o ye senw ye.
Mugusibagaw, o ye jinw ye. Minw be fleri ke finetiri fe, o ye
jadenw ye. ‡ **12:4** 12.4 Da minw tun yelenin be, o ye mogo
torow ye. Mugusikan, ani donkirilabagaw, o ye mogo kumakan
ye. § **12:5** 12.5 Amandesun ta fiyeren: o ye kunsigibew ye.
Ton te se ka pan: ni mogo korora, i ta ko bee be sumaya.

⁶ I hakiri to i danbaga ra, sani warigbejuru ye tige,
sani sanindaga ye ci,
sani jurufiye ye ci kolonda ra,
sani jibinege ye kari ka ben kolon konon.

⁷ I hakiri to i danbaga ra, sani bogon ye seko dugukolo ra,
i n'a fon a boron dugukolo ra cogo min na,
ani sani adamaden nin ye seko a dibaga Ala fe.

⁸ Gbansan, ani gbansan,
ne Waajurikebaga ko ten!
Fen bee ye gbansan le ye!

Karan laban

⁹ Ayiwa, Waajurikebaga tun ye hakiritigi ye; ka fara o kan, a ka mogon karan a ta lonniya ra. A ka zana caman lamon, ka o segesege, ka o laben ka na, ka o sebe. ¹⁰ Waajurikebaga jijara ka kumajumanw le fon; a ka o kumaw sebe ka na, ka kapa ni can yere ye.

¹¹ Hakiritigiw ta kuma be i ko negere nunbonin; o be o ta hakiritigiyakuma minw laben ka o sebe, o be i ko negere min gbengbenna dugukolo ra. O kumaw bee boron kuntigi kelen le fe. ¹² I yere korosi, ne dence, i kana foyi fara a kan. Mogon be se ka kitabu minw sebe, dan te o ra; nka karan cayakojugu be mogon sege.

¹³ Ayiwa, min bee fon, o kumaw laban ye nin ye: Siran Ala na, k'a ta kumakanw sira tagama. Adamaden ta ko bee be fon o le ra. ¹⁴ Sabu Ala bena adamadenw ta kewalew bee kiti tige, hali minw kera dogo ra, konuman fara kojugu kan.

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8